

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 6Sak/1/2026
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0925100391
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 03. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viola Takáčová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2026:0925100391.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD., LL.M. a členov senátu JUDr. Martina Tisa a JUDr. Michala Matulníka, PhD., v právnej veci žalobcu: V. G., narodený XX. O. XXXX, štátna príslušnosť: Tadžická republika, posledný trvalý pobyt v zahraničí: G., A. A. č. XX, X., toho času umiestnený v Pobytovom tábore v Rohovciach, právne zast.: JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Štúrova č. 20, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Migračný úrad, so sídlom v Bratislave, Pivonková č. 6, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného z 22. mája 2025, číslo ČAS: MU-PO-221-27/2024-Ž, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Správneho súdu v Košiciach z 02. októbra 2025, č. k. 7Saz/2/2025-82, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Správneho súdu v Košiciach z 02. októbra 2025, č. k. 7Saz/2/2025-82 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

odôvodnenie:

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania a ďalšie relevantné skutočnosti

1. Žalobca po tom, ako bol na základe rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) z 19. decembra 2024, sp. zn. 1Szak/4/2024 bezodkladne prepustený zo zaistenia, opakovane požiadal toho istého dňa o udelenie azylu na území Slovenskej republiky.

2. Rozhodnutím z 19. decembra 2024, Č.p.: PPZ-HCP-PO12-22-008/2024-AV bol žalobca podľa § 88a ods. 1 písm. b/ zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v rozhodnom znení zaistený na účel zistenia tých skutočností, na ktorých je založená jeho žiadosť o udelenie azylu, ktoré by bez zaistenia nebolo možné získať, najmä ak existuje riziko jeho úteku.

3. Správny súd v Košiciach (ďalej len „správny súd“) na základe správnej žaloby rozsudkom z 31. januára 2025, č. k. 7Saz/1/2025-34 rozhodnutie žalovaného z 19. decembra 2024 postupom podľa § 230 ods. 1 písm. a/ SSP zrušil a v zmysle § 230 ods. 2 písm. a/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) nariadil bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia. Najvyšší správny súd rozsudkom zo 17. marca 2025, sp. zn. 6Szak/2/2025 kasačnú sťažnosť žalovaného zamietol.

4. V súvislosti so žiadosťou o azyl bol so žalobcom dňa 17. januára 2025 vykonaný vstupný pohovor a následne dňa 27. februára 2025 doplňujúci pohovor.

5. Rozhodnutím z 22. mája 2025, číslo ČAS: MU-PO-221-27/2024-Ž žalovaný postupom podľa § 13 ods. 2 písm. c/ zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších

predpisov (ďalej len „zákon č. 480/2002 Z.z.“) žalobcovi neudelil azyl, podľa § 13c ods. 2 písm. c/, písm. d/ a § 20 ods. 4 tohto zákona mu neposkytol doplnkovú ochranu.

II.

Konanie na správnom súde

6. Žalobca následne podal správnu žalobu podľa § 207 a nasl. SSP domáhajúc sa zrušenia napadnutého rozhodnutia v celom rozsahu, t.j. tak v časti neudelenia azylu, ako aj v časti neposkytnutia doplnkovej ochrany a vrátenia veci žalovanému na ďalšie konanie.

7. Mal za to, že napadnuté rozhodnutie žalovaného vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci a tiež, skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia, bol v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemal oporu. Konkrétne v časti neudelenia azylu uvádzal, že pre záver o tom, že u žalobcu sú dané vážne dôvody domnievať sa, že je vinným za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie spojených národov, nesvedčí žiaden dôkaz vykonaný v administratívnom konaní. Konanie, ktoré je v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie spojených národov má byť pripisované žalobcovi štátnymi orgánmi Tadžikistanu, Francúzska, Nemecka a Slovenskej republiky. Konkrétne malo ísť o zatýkací rozkaz vydaný tadžickým okresným súdom z 02. marca 2018, podľa ktorého mal žalobca prostredníctvom internetu šíriť výzvy na pripojenie sa k extrémizmu a extrémistickým aktivitám. Ďalej malo ísť o dva záznamy vložené do Schengenského informačného systému, jeden vložený policajnou prefektúrou v Paríži dňa 25. apríla 2022, z ktorého vyplýval súdny zákaz vstupu do krajiny do 25. apríla 2062, pričom zákaz vstupu vychádzal z toho, že žalobca je príbuzný radikálnemu islamu a predstavuje hrozbu pre verejnú bezpečnosť vrátane poznámky, že je násilný. Druhý záznam vložený Spolkovou republikou Nemecko a pochádzajúci z 28. septembra 2018 a obsahujúci upozornenie na trestnú činnosť súvisiacu s terorizmom. Slovenský záznam bol vytvorený dňa 19. februára 2024 na základe rozhodnutia o administratívnom vyhostení žalobcu. Ďalej žalobca uviedol, že Slovenská informačná služba vydala neutajované stanovisko z 31. decembra 2024, z ktorého bolo zrejmé, že žalobca má byť dôvodne podozrivý z vykonávania aktivít na úseku terorizmu vrátane informácií o účasti na terorizme, jeho financovaní alebo podporovaní kybernetického terorizmu. V tomto smere zdôraznil, že s výnimkou zatýkacieho rozkazu, ani jeden z týchto podkladov neobsahuje opis akéhokoľvek činu (skutku) pripisovaného žalobcovi. Ak by tieto podklady obsahovali opis skutkov s uvedením miesta, času a spôsobu ich vykonania, až potom by bolo možné posúdiť, či existujú vážne dôvody domnievať sa, že žalobca je vinný za tieto činy. K zatýkaciemu rozkazu uviedol, že neexistuje žiaden dôkaz o tom, že by sa žalobca konania uvedeného v zatýkacom rozkaze dopustil. Ďalej žalobca uvádzal, že keď žalovaný na jednej strane pripúšťa, že súčasťou praktík boja s členmi a sympatizantmi hnutia Skupina 24 je zo strany štátnych orgánov aj obvinenie z terorizmu a extrémizmu, potom nie je možné zároveň považovať za dôvodný jeho skutkový záver, že extrémizmus, účasť či podnecovanie k teroristickým aktivitám je preukázaný práve opisom týchto údajných skutkov žalobcu bez akýchkoľvek ďalších dôkazov. K záveru žalovaného o tom, že ani vo vydávacom konaní nebolo spochybnené podozrenie, že sa žalobca dopustil konania, pre ktoré je proti nemu vedené trestné konanie v Tadžickej republike nevyplýva z podkladov rozhodnutia, či z obsahu administratívneho spisu, žalobca zdôraznil, že účelom vydávacieho konania nie je skúmanie otázky, či sa vyžiadaná osoba dopustila trestného činu, pre ktorý sa o vydanie žiada. Pokiaľ žalovaný dospel k záveru, že samotná existencia zatýkacieho rozkazu vydaného autoritárskym režimom v Tadžikistane zakladá opodstatnenosť vážnych dôvodov, že je žalobca vinný za trestné činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie spojených národov, tento jeho záver nezodpovedá obsahu administratívneho spisu. V časti neposkytnutia doplnkovej ochrany žalobca uviedol, že dôvody jej neposkytnutia korešpondujú s dôvodmi, ktoré žalovaný uviedol vo vzťahu k neudeleniu azylu. K ďalšiemu dôvodu neposkytnutia doplnkovej ochrany a spočívajúcemu v tom, že žalobca predstavuje nebezpečenstvo pre bezpečnosť Slovenskej republiky, žalobca poukázal na to, že žiadne takéto skutočnosti neexistovali. Vo všetkých podkladoch absentoval (okrem podkladov vyprodukovaných Tadžikistanom) opis čo i len jedného skutku, ktorý by napĺňal charakteristiky, ktoré sú so žalobcom spájané. Navrhol, aby správny súd napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

8. Žalovaný sa k správnej žalobe vyjadril dňa 24. júla 2025 považujúc správnu žalobu za nedôvodnú. Uviedol, že článok 1 bod F Dohovoru o právnom postavení utečencov nevyžaduje, aby bolo preukázané spáchanie trestného činu vo formálnom alebo hmotnoprávnom zmysle, a už vôbec nie právoplatný

rozsudok o vine. Vyžadovaný štandard je „vážny dôvod domnievať sa“, že žiadateľ sa dopustil činov uvedených v písm. a/, b/ alebo c/. Článok 1 bod F písm. c/ konkrétne hovorí, že cit.: „existujú vážne dôvody domnievať sa, že sa dopustil činov odporujúcich cieľom a zásadám OSN.“ Súdny dvor Európskej únie vo veci B a D (C-57/09 a C-101/09), konštatoval, že nejde o preukazovanie trestnej zodpovednosti, ale o správne posúdenie rizika vyplývajúceho z konania, ktoré je v rozpore so zásadami Organizácie spojených národov. V prípade žalobcu sa žalovaný opieral o konkrétne vyjadrenia Slovenskej informačnej služby, o stanovisko č. SIS-69/720-80-5/2024, ktoré konkretizovalo riziko žalobcu v oblasti národnej bezpečnosti - vyjadrením „V. G., nar. XX.X. XXXX predstavuje bezpečnostné riziko spočívajúce v skutočnosti, že menovaný je dôvodne podozrivý z vykonávania aktivít na úseku terorizmu, vrátane informácií o účasti na terorizme, jeho financovaní alebo podporovaní a kybernetického terorizmu.“ Podľa žalovaného, uvedené vyjadrenia jednoznačne zakladali dôvodnú domnienku, že činnosť žalobcu týkajúca sa teroristických aktivít napĺňa uvedenú výluku. Zdôraznil, že uvedené vyjadrenie SIS-69/720-80-5/2024 predstavuje neutajovaný abstrakt utajovaného vyjadrenia SIS-54/22-V-10-23-S z 28. februára 2025, ktoré patrí k administratívnejmu spisu a obsahuje širší opis konania žalobcu, ktoré je podkladom dôvodných podozrení uvádzaných Slovenskou informačnou službou. Pojem „dôvodne podozrivý“ v stanovisku Slovenskej informačnej služby nepredstavuje iba neoverený predpoklad, ale je podložený konkrétnymi, dôveryhodnými informáciami, ktoré zodpovedajú objektívnemu štandardu potrebnému na vylúčenie zo štatútu utečenca. Žalovaný má za to, že z informácií je možné odvodiť, že existujú vážne a spoľahlivé dôvody domnievať sa, že žalovaný spáchal závažné trestné činy v zmysle uvedeného ustanovenia. Stanoviská Slovenskej informačnej služby obsahujú dostatočne individualizované informácie viazané priamo na osobu žalobcu, a sú založené na konkrétnych skutočnostiach a okolnostiach týkajúcich sa jeho osoby a činnosti, pričom informácie Slovenskej informačnej služby presahujú rámec neurčitých opisov a neodvolávajú sa na žiadne nešpecifikované alebo všeobecné charakteristiky, ale identifikujú žalobcu v kontexte relevantných skutočností, ktoré sú podstatné pre posúdenie. Špecifický charakter bezpečnostných stanovísk národných i zahraničných v neutajovanom abstrakte predpokladá, že ich obsah môže byť rámcový a formulovaný so zreteľom na ochranu utajovaných skutočností, čo však neznamená absenciu faktickej alebo právnej hodnoty, ale je odrazom objektívnej potreby chrániť citlivé informácie v záujme národnej bezpečnosti. Zásadný význam majú aj informácie od zahraničných bezpečnostných a partnerských spravodajských služieb, ktoré môžu disponovať detailnými znalosťami o aktivitách žiadateľa v domovskom štáte alebo tretej krajine. Zdôraznil, že všetky stanoviská národných i zahraničných štátnych bezpečnostných zložiek k osobe žalobcu, ktoré sú súčasťou administratívneho spisu - sú výsledkom odbornosti, systematickej a komplexnej analýzy relevantných informácií, vrátane utajovaných zdrojov, ktoré sú neprístupné iným subjektom. Žalovaný ich preto hodnotí v rámci správneho konania ako nespochybniteľný a odborný podklad. Žalovaný, ktorý je ako subjekt oboznámený so závažnosťou bezpečnostných rizík týkajúcich sa žalobcu, má zákonnú povinnosť tieto stanoviská rešpektovať a vychádzať z nich. Stanovisko SIS a záznam zahraničných bezpečnostných inštitúcií neboli vyvrátené žiadnym iným dôveryhodným zdrojom relevantnej bezpečnostnej autority. V závere odkázal na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-454/23 (K.A.M.), podľa ktorého už existencia závažného bezpečnostného rizika môže postačovať na odopretie statusu utečenca podľa článku 14 ods. 4 písm. a/ smernice 2011/95/EÚ o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (prepracované znenie) a navrhol, aby správny súd správnu žalobu ako nedôvodnú zamietol.

9. Žalobca sa k vyjadreniu žalovaného vyjadril dňa 11. septembra 2025, na dôvodoch správnej žaloby zotrval, v podstatnom zdôraznil, že ak samotný žalovaný akceptoval a nespochybnil skutočnosť, že v Tadžickej republike sú odporcovia autoritárskeho politického režimu prenasledovaní, a to aj tým, že sú obviňovaní z terorizmu a extrémizmu, potom pri ustálení, že žalobca je politickým oponentom tohto režimu by žalovaný musel vyriešiť podstatnú otázku, a to, či obvinenia žalobcu z terorizmu a extrémizmu môžu byť akceptované ako opodstatnené, ak pôvodcom týchto obvinení je autoritársky režim v krajine pôvodu žalobcu. Aj z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-454/23 vyplýva, že existenciu závažného bezpečnostného rizika musí posúdiť vnútroštátny súd individuálne so zreteľom na všetky okolnosti žiadateľa. Podstata argumentácie žalobcu nespočívala v tom, či žalobca bol alebo nebol odsúdený, ale v tom, že žalovaný neidentifikoval absolútne žiaden konkrétny skutok, ktorého sa mal žalobca dopustiť. Žalobca má byť teda vinným za spáchanie neidentifikovateľného konania označeného len genericky bez ich individualizácie takéhoto skutku. Žalobca v tejto súvislosti uvádzal, že od 02. marca 2022, kedy vstúpil na územie Slovenskej republiky, bol následne v predbežnej a

neskôr vo vydávacej väzbe. Po rozhodnutí o neprípustnosti jeho vydania Najvyšším súdom Slovenskej republiky dňa 24. januára 2024 bol prepustený, aby následne po jeho odchode z územia Slovenskej republiky do Spolkovej republiky Nemecko a po jeho návrate dňa 20. marca 2024 bol takmer nepretržite administratívne zadržovaný. Je teda vylúčené, aby mu mohli byť akékoľvek činy, či už tie, pre ktoré mu nebol udelený azyl alebo tie, pre ktoré mu nebola udelená doplnková ochrana, pripisované od 02. marca 2022 až doposiaľ.

10. Žalovaný k vyjadreniu žalobcu zaslal dňa 25. septembra 2025 vyjadrenie uvádzajúc, že žalobca sa dopúšťa falošnej generalizácie, keď vyvodzuje, že samotná existencia politických motívov režimu voči jeho osobe spochybňuje všetky informácie o možnom bezpečnostnom riziku žalobcu, ktoré vyplývajú aj zo skutočností / dokumentov poskytnutých do konania aj inými oficiálnymi bezpečnostnými inštitúciami. Žalovaný v napadnutom rozhodnutí uviedol konkrétne podklady využité pri posudzovaní dôvodov vylúčenia žalobcu z medzinárodnej ochrany, najmä zatýkací rozkaz vydaný v Dušanbe (Tadžikistan) v roku 2018 na osobu žalobcu, s informáciami o podnecovaní národnostnej, rasovej, náboženskej, regionálnej nenávisťi a verejného podnecovania k extrémistickým aktivitám, verejným vyzývaním na vykonávanie extrémistických aktivít a verejné trestné ospravedlňovanie extrémizmu (osoba sa mala trestného činu dopustiť spôsobom „... cez sociálne siete na internete začal hovoriť s tadžickou mládežou, aby sa zapojila do "ISIS" a participovala na "Jiháde", aby sa vytvoril "Khalifat" Islamský štát. Prednesením prísahy zúčastniť sa Jihádu" sa stáva jedným z najviac aktívnych členov teroristickej komunity pre náborovú líniu a v súčasnosti verbuje mladých bojovníkov, sa zúčastnili vojenských v Sýrii a Iraku.“ Rovnako zásadná bola z dotazníku žiadateľa o udelenie azylu zo 04. mája 2022 a z 01. júna 2022 zistená komunikácia žalobcu prostredníctvom sociálnej siete s osobou hlásiacou nebezpečné myšlienky a zástancom Islamského štátu, s ktorou sa spojil za účelom zistenia, kto táto osoba je a čo chce dosiahnuť, ďalej francúzsky záznam z 25. apríla 2022 a neutajované stanovisko Slovenskej informačnej služby číslo SIS-69/720-80-5/2024 a tiež stanovisko SIS-54/22-V10-23/2025-S 2025 z 28. februára 2025 v utajovanom režime obsahujúce informácie vzťahujúce sa konkrétne k činnosti žalobcu súvisiacej s terorizmom. Vyjadrenia verejného ochrancu práv a Skupiny 24 týkajúce sa hodnotenia ochrany ľudských práv a slobôd nemôžu spochybniť hodnotenie bezpečnostného rizika, ktoré vychádza z kontinuálneho, overeného a systematického zberu informácií štátom poverených domácich či zahraničných bezpečnostných inštitúcií. Podporne tiež odkázal na rozsudky Súdneho dvora EÚ vo veci C-573/14 a vo veci C-454/23 a C-8/22).

11. Vyjadrenie žalovaného bolo doručené žalobcovi dňa 26. septembra 2025 na vedomie.

12. Správny súd v konaní podľa § 207 a nasl. SSP preskúmal postup žalovaného a dospel k záveru o dôvodnosti podanej správnej žaloby.

13. Podľa názoru správneho súdu vychádzajúc z obsahu preskúmaného rozhodnutia žalovaného nebolo možné zistiť nielen samotným žalobcom tak, ako to v žalobe namietal, ale ani samotným správnym súdom, z čoho bol žalobca dôvodne podozrivý okrem viackrát opakovanej všeobecnej formulácie, že je dôvodne podozrivý z vykonávania aktivít na úseku terorizmu, vrátane informácií o účasti na terorizme, jeho financovaní alebo podporovaní a kybernetického terorizmu, pričom tieto pochybnosti na strane správneho súdu neboli nijakým spôsobom rozptýlené ani po vyjadrení na otázky súdu na pojednávaní konanom dňa 02. októbra 2025. To samo o sebe nenapĺňa ani minimálne štandardy nevyhnutné na to, aby bolo možné takéto konštatovanie označiť za súladné s tým, na čom je založená podstata rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít vrátane Súdneho dvora Európskej únie v otázke naplnenia požiadavky oboznámenia sa s podstatou alebo základnými dôvodmi existencia dôvodného podozrenia (z čoho je osoba podozrievaná, že sa mala dopustiť), že osoba je dôvodne podozrivá, že je vinná za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov. Zo strany žalovaného nedošlo na jednej strane k zabezpečeniu potrebného abstraktu relevantných informácií, ktoré tvorili podstatu dôvodu jeho rozhodnutia založeného na tom, že je možné sa domnievať, že žalobca je dôvodne podozrivý, že je vinný za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov a na druhej strane, tak ani nemohlo dôjsť k poskytnutiu skutočného práva (nielen formálneho alebo zdanlivého), aby sa k tomu mohol žalobca skutočne vyjadriť. Takéto vážne tvrdenia (majúce povahu obvinenia) musia jasne a preukázateľne vyplývať z obsahu rozhodnutia, na ktorom je postavený záver žalovaného, že u osoby žalobcu nie je žiaduce, aby mu bol udelený azyl na území Slovenskej republiky podľa § 13 ods. 2 písm. c/ zákona č. 480/2002 Z.z. Správny súd videl nesprávne právne posúdenie aj vo vyhodnotení vážnych dôvodov domnievať sa, že v prípade návratu žalobcu

do krajiny pôvodu by nebol vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia. Uvedené vyplýva z viackrát vykonaného pohovoru so žalobcom, rovnako tak aj z vypracovanej polytematickej správy z 20. februára 2025 o Tadžikistane a ďalších listín nachádzajúcich sa v samotnom administratívnom spise žalovaného, ktoré neboli zo strany žalovaného podľa názoru správneho súdu buď vôbec vyhodnocované, alebo akýmkoľvek spôsobom pri odôvodnení preskúmaného rozhodnutia brané do úvahy. Zároveň z odôvodnenia rozhodnutia žalovaného je možné vzhľadom na viaceré rozpory týkajúce sa práve reálnej hrozby pre žalobcu v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu (Tadžikistan), a to, že by mohol byť vystavený krutému alebo neľudskému zaobchádzaniu tak, ako sa to predtým stalo iným osobám, ktoré boli repatriované (vrátené do krajiny pôvodu), čo vo viacerých súdnych rozhodnutiach už vyhodnotili tak európske, ako aj slovenské súdne authority. Dodal, že pri takomto nedostatočnom informovaní žalobcu o podstate toho, z čoho bol v skutočnosti dôvodne podozrivý alebo, že bol vinný za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov v tomto štádiu bolo bez právneho významu, čo je obsahom celej utajenej správy Slovenskej informačnej služby, nakoľko nedodržanie tohto, nemôže byť konvalidované tým, že by sa obhajca alebo aj súd samotný oboznámil s obsahom celej utajovanej správy Slovenskej informačnej služby. Uzavrel, že žalovaný si v konaní nezaobstaral dostatok podkladov na to, aby mohol starostlivo posúdiť jednak situáciu v krajine pôvodu, čím nenaplnil hypotézu právnej normy uvedenej v § 3 ods. 5 Správneho poriadku v spojení s § 52 zákona č. 480/2002 Z.z., pričom aj informácie o krajine pôvodu, ktoré zhromaždil, nesprávne vyhodnotil a zároveň svojím rozhodnutím nedostatočným spôsobom naplnil základné právo každého byť oboznámený s obsahom obvinenia (čo podľa názoru správneho súdu v sebe zahŕňalo aj existenciu dôvodného podozrenia alebo viny za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov) a nevynímajúc celkovú situáciu žalobcu aj v kontexte toho, že žalobca je po celý čas obmedzený na osobnej slobode po dlhšiu dobu.

14. Žalobcovi priznal náhradu trov konania.

III.

Konanie na kasačnom súde

15. Proti rozsudku správneho súdu podal žalovaný v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

16. Namietal, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

17. Konkrétne, vyjadrenie súdu, podľa ktorého žalovaný nesprávne posúdil, že žalobca by v krajine pôvodu nebol vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, žalovaný považoval za nesprávne, keď rozhodnutie o neposkytnutí doplnkovej ochrany žalobcovi nevychádzalo zo záveru o absencii vážneho bezprávia, ale z vylúčenia z poskytnutia doplnkovej ochrany z dôvodov bezpečnostného rizika. Ustálenie poskytnutia doplnkovej ochrany je predpokladom vylúčenia z doplnkovej ochrany, ktorú žalovaný v prípade žalobcu uplatnil. Na základe dostupných a relevantných informácií o účasti žalobcu na aktivitách súvisiacich s terorizmom, žalobcu z medzinárodnej ochrany na území Slovenskej republiky vylúčil. Dal do pozornosti rozsudky súdneho dvora Európskej únie vo veci C-454/23 KAM a rozsudok vo veci C-573/14 Lounani. Žiadosť žalobcu posudzoval komplexne v kontexte s predchádzajúcimi konaniami, informáciami o krajine jeho pôvodu a tiež rozsudkom najvyššieho súdu. Rovnako vyjadril nesúhlas so záverom správneho súdu, že zo strany žalovaného nedošlo k zabezpečeniu potrebného abstraktu relevantných informácií tvoriacich podstatu dôvodu jeho rozhodnutia. Uviedol, že v administratívnom spise je stanovisko SIS-69/720-80-5/2024 k bezpečnostnému riziku žalobcu, ktoré predstavuje oficiálny neutajovaný abstrakt utajovaného vyjadrenia SIS-54/22-V-10-23-S z 28. februára 2025, ktoré patrí k administratívne mu spisu, a obsahuje širší opis konania žalobcu, ktoré je podkladom dôvodných podozrení uvádzaných Slovenskou informačnou službou. Za obsah a rozsah abstraktu z utajovaného stanoviska je v zmysle zákona č. 215/2004 Z.z. zodpovedný pôvodca (SIS), nie sťažovateľ - prijímateľ stanoviska. Mal za to, že stanovisko obsahujúce podstatu dôvodov „žalobca predstavuje bezpečnostné riziko spočívajúce v skutočnosti, že menovaný je dôvodne podozrivý z vykonávania aktivít na úseku terorizmu vrátane informácií o účasti na terorizme, jeho financovaní alebo podporovaní a z kybernetického terorizmu“ je v súlade s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 8/2016, kde sa uvádza, že „dotknutej osobe nemusí byť vždy možné oznámiť presné a úplné dôvody tvoriace základ rozhodnutia z dôvodu bezpečnosti štátu. Je však potrebné oznámiť jej aspoň podstatu dôvodov týkajúcich sa verejnej bezpečnosti, ktoré tvoria základ rozhodnutia, a to spôsobom, ktorý zohľadňuje nevyhnutný dôverný charakter dôkazov“. Stanovisko Slovenskej informačnej služby

špecifikuje konkrétnu oblasť národnej bezpečnosti, a to terorizmus, v ktorej sú hodnotené aktivity žalobcu ako dôvodne podozrivé, pričom je konkretizované financovanie alebo podporovanie terorizmu, a aktivity kybernetického terorizmu. Pokiaľ žalovaný predložil žalobcovi na vyjadrenie neutajované stanovisko obsahujúce podstatu dôvodov bezpečnostného rizika a podozrenia z aktivít v rozpore so zásadami, ktoré boli konkretizované v utajovanom stanovisku, považoval za správny a tiež súladný s rozsudkom najvyššieho správneho súdu sp. zn. 2Sak/5/2025. Ďalej žalovaný uviedol, že nevylučuje možnosť spochybnenia stanoviska ku kvalifikovanému bezpečnostnému riziku žalobcu, avšak hovorí o relevantných dôkazoch odbornej povahy, zohľadňujúcich špecifický charakter takto získavaného dôkazu. Stanoviská, záznamy a vyjadrenia akéhokoľvek druhu týkajúce sa kvalifikovaného bezpečnostného rizika patria do výlučnej odbornej kompetencie zákonom ustanovených tuzemských a medzinárodných bezpečnostných autorít. Formulácia súdu viedla od začiatku k nesprávnemu záveru, že žalovaný považoval stanovisko bezpečnostných zložiek za nemenné či záväzné, hoci žalovaný dbal na vyhodnocovanie aktuálneho stavu relevantných dôkazov s prihliadnutím na zákonnú a odbornú pôsobnosť. Vo vzťahu k žalobcovi bolo dôvodné podozrenie na úseku terorizmu sprostredkované do konania prostredníctvom odborného stanoviska Slovenskej informačnej služby. Záznamy Národnej ústredne SIRENE, Červený obežník Interpol na základe zatýkacieho rozkazu v Tadžikistane boli rovnako relevantným doplňujúcim dôkazom k posudzovaniu bezpečnostného rizika. Žalobca sám počas pohovoru uviedol aktivity zahŕňajúce vyhľadávanie a komunikáciu s príslušníkmi ISIS prostredníctvom sociálnej siete ako súkromná osoba. Žalobca ani iné domáce alebo zahraničné bezpečnostné autority v konaní nedeklarovali príslušnosť žalobcu k akémukoľvek relevantnému bezpečnostnému orgánu s kompetenciou boja proti terorizmu, preto vyjadrenie žalobcu, že bojuje proti terorizmu, nevychádzalo z legitímneho statusu. Dodal, že rešpektuje podozrenia a potenciálne bezpečnostné riziká vzťahujúce sa k terorizmu, ktoré konštatovala Slovenská informačná služba. V súvislosti so záznamami Národnej ústredne SIRENE upresnil, že ich platnosť 3 roky neznamena automaticky absenciu bezpečnostného rizika. Platnosť záznamov národnej ústredne, rozsah ich vyjadrení a hodnotenie bezpečnostného rizika vychádza z metodík bezpečnostnej autority. Podľa žalovaného však nie je možné vždy jednoznačne aplikovať všeobecné laické posudzovanie k vyhodnocovaniu bezpečnostného záznamu a potenciálu jeho rizika. Francúzsky záznam má síce platnosť 3 roky, ale kvôli bezpečnostnému riziku súbežne beží zákaz vstupu žalobcu na územie Francúzska do roku 2062, čo presahuje platnosť konkrétneho záznamu Národnej ústredne SIRENE.

18. Navrhol, aby najvyšší správny súd zrušil rozsudok správneho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

19. Žalobca sa ku kasačnej sťažnosti žalovaného vyjadril podaním z 20. januára 2025 navrhujúc kasačnú sťažnosť žalovaného zamietnuť ako nedôvodnú s tým, že dôvody uvedené v tomto vyjadrení v podstatnej časti korešpondovali s dôvodmi obsiahnutými v správnej žalobe (bod 7 tohto rozsudku), ako aj v následnom vyjadrení (bod 9 tohto rozsudku). Poprel akúkoľvek účasť na terorizme s tým, že doposiaľ žalovaný nepreukázal, akými konkrétnymi činmi sa mal v (neutajovanom) stanovisku Slovenskej informačnej služby vymedzených skutkov dopustiť. Podporne odkázal na závery plynúce z rozsudku najvyššieho správneho súdu sp. zn. 2Sak/5/2025, ktoré sú v súlade s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 17/2022.

20. Vyjadrenie žalobcu bolo doručené žalovanému dňa 21. januára 2026 na vedomie.

IV.

Právny názor kasačného súdu

21. Senát najvyššieho správneho súdu (§ 438 ods. 2 SSP) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnutý rozsudok správneho súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalovaného je dôvodná. Senát najvyššieho správneho súdu rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke najvyššieho správneho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 25. marca 2026 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 SSP).

22. Zákon č. 480/2002 Z.z. upravuje konanie o azyle, ustanovuje postup pri poskytovaní dočasného útočiska, ustanovuje práva a povinnosti žiadateľov o udelenie azylu, azylantov, cudzincov, ktorým sa

poskytla doplnková ochrana, cudzincov žiadajúcich o poskytnutie dočasného útočiska a odídencov, ustanovuje pôsobnosť orgánov verejnej moci na úseku azylu, doplnkovej ochrany a dočasného útočiska, upravuje prvotnú integráciu azylantov a cudzincov, ktorým sa poskytla doplnková ochrana, do spoločnosti, upravuje pobyt v azylových zariadeniach. (§ 1).

23. Podľa § 2 písm. a/, b/, c/ zákona č. 480/2002 Z.z., na účely tohto zákona sa rozumie
a/ medzinárodnou ochranou udelenie azylu alebo poskytnutie doplnkovej ochrany,
b/ azylom ochrana cudzinca pred prenasledovaním z dôvodov uvedených v medzinárodnej zmluve 2) [Dohovor o právnom postavení utečencov (oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 319/1996 Z.z.)] alebo v osobitnom predpise 3) (článok 53 Ústavy Slovenskej republiky)
c/ doplnkovou ochranou ochrana pred vážnym bezprávím v krajine pôvodu.

24. Podľa § 13 ods. 2 písm. c/ zákona č. 480/2002 Z.z., ministerstvo neudelí azyl, ak je dôvodné podozrenie, že žiadateľ je vinný za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov. 2) (odkaz na Dohovor o právnom postavení utečencov; pozn. súdu).

25. Podľa § 13c ods. 2 písm. c/ a d/ zákona č. 480/2002 Z.z., ministerstvo ďalej neposkytne doplnkovú ochranu, ak je dôvodné podozrenie, že žiadateľ je
c/ vinný za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov 2) (odkaz na Dohovor o právnom postavení utečencov; pozn. súdu)
d/ predstavuje nebezpečenstvo pre bezpečnosť Slovenskej republiky.

26. Podľa článku 12 ods. 2 písm. c/ smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (prepracované znenie) (ďalej len „smernica č. 2011/95/EÚ“), štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva sú vylúčení zo získania postavenia utečenca, ak existujú vážne dôvody domnievať sa: že sú vinní za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov, ako sú uvedené v preambule a článkoch 1 a 2 Charty Organizácie Spojených národov.

27. Podľa článku 17 ods. 1 písm. c/ a d/ smernice č. 2011/95/EÚ, štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátneho občianstva sú vylúčení z oprávnenia na doplnkovú ochranu, ak existujú vážne dôvody domnievať sa:

c/ že sú vinní za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov, ako sú uvedené v preambule a článkoch 1 a 2 Charty Organizácie Spojených národov,
d/ že predstavujú nebezpečenstvo pre spoločnosť alebo bezpečnosť členského štátu, v ktorom sú prítomní.

28. Podľa § 19a ods. 10 zákona č. 480/2002 Z.z., ministerstvo si na posúdenie žiadosti o udelenie azylu žiadateľa staršieho ako 14 rokov vyžiada stanovisko Slovenskej informačnej služby a Vojenského spravodajstva, ktoré svoje stanovisko zašlú ministerstvu do 20 dní od doručenia žiadosti o stanovisko. Slovenská informačná služba a Vojenské spravodajstvo v stanovisku podľa predchádzajúcej vety posudzujú nebezpečenosť žiadateľa pre bezpečnosť Slovenskej republiky z hľadiska ohrozenia záujmu, ktorého ochrana patrí do pôsobnosti Slovenskej informačnej služby alebo Vojenského spravodajstva; ministerstvo na ten účel umožní Slovenskej informačnej službe a Vojenskému spravodajstvu vstup do evidencií podľa § 48 ods. 1. Slovenská informačná služba a Vojenské spravodajstvo sú oprávnené na účely vypracovania stanoviska spracúvať osobné údaje podľa § 48 ods. 1.

29. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti v danej veci bol rozsudok správneho súdu, ktorým súd postupom podľa § 191 ods. 1 písm. c/ a f/ SSP zrušil rozhodnutie žalovaného z 22. mája 2025, číslo ČAS: MU-PO-221-27/2024-Ž o neudelení azylu podľa § 13 ods. 2 písm. c/ zákona č. 480/2002 Z.z. a o neposkytnutí doplnkovej ochrany podľa § 13c ods. 2 písm. c/ a písm. d/ a § 20 ods. 4 menovaného zákona. Žalobca správnou žalobou napadol rozhodnutie žalovaného v celom rozsahu, teda aj v časti neudelenia azylu a v časti neposkytnutia doplnkovej ochrany.

A/ K neudeleniu azylu

30. V úvode najvyšší správny súd poukazuje na to, že konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone č. 480/2002 Z.z., ktorý upravuje dôvody pre udelenie medzinárodnej ochrany vo forme azylu (§ 8), udelenie azylu z humanitných dôvodov (§ 9), udelenie azylu na účel zlúčenia rodiny (§ 10). Žiadosť o udelenie medzinárodnej ochrany je oprávnený podať každý cudzinec, ktorý na príslušnom policajnom útvare vyhlásil, že žiada o udelenie azylu (alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany) na území Slovenskej republiky. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených primárne v § 8 zákona, t.j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy (prípadne „oprávnené obavy“ v znení definície pojmu „utečenec“ podľa článku 1 Dohovoru o právnom postavení utečencov) z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu. V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (článok 53 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky). Najvyšší správny súd tiež zdôrazňuje, že azyl je výnimočný inštitút konštruovaný za účelom poskytnutia ochrany tomu, kto z dôvodov v zákone stanovených pociťuje oprávnenú obavu z prenasledovania v krajine, ktorej je občanom. Azyl ako právny inštitút nie je a nikdy nebol univerzálnym nástrojom pre poskytnutie ochrany pred bezprávnymi postihujúcimi jednotlivca alebo celé skupiny obyvateľov (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. septembra 2014, sp. zn. 1SŽa/26/2014). V správnom konaní o udelenie azylu, ktoré začína vyhlásením cudzinca zaznamenaným na úradnom tlačíve podľa § 3 ods. 1 a 3 zákona č. 480/2002 Z.z., správny orgán primárne skúma, či žiadateľ spĺňa dôvody taxatívne stanovené v § 8 zákona (inkluzívna klauzula).

31. Ďalej je potrebné uviesť, že tak ako menovaný zákon taxatívne vymedzuje dôvody pre udelenie azylu, rovnako taxatívne vymedzuje dôvody, pre ktoré nemožno žiadateľovi azyl udeliť (§ 13 zákona) a tiež dôvody vymedzujúce zánik azylu (§ 14 zákona) a s tým súvisiace odňatie azylu (§ 14 ods. 1 písm. d/ v spojení s § 15 zákona). V súvislosti s neudelením azylu (prirodzene ako prvé) zákon (v § 13 ods. 1 písm. a/) uvádza ako dôvody pre neudelenie azylu spočívajúce v nesplnení podmienok podľa § 8, teda žiadateľ nepreukáže opodstatnené obavy z prenasledovania v krajine pôvodu z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo, že je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd. Zákon ďalej v § 13 ods. 2 taxatívne upravuje špecifické a od posudzovania dôvodov podľa § 8 nezávislé dôvody, pre ktoré správny orgán neudelí azyl. Konkrétne správny orgán neudelí azyl, ak je dôvodné podozrenie, že žiadateľ i/ sa dopustil trestného činu proti mieru, vojnového trestného činu alebo trestného činu proti ľudskosti podľa medzinárodných dokumentov ii/ sa dopustil závažného nepolitického trestného činu mimo územia Slovenskej republiky predtým, ako požiadal o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany alebo

iii/ je vinný za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov.

V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že vo všetkých vyššie uvedených dôvodoch neudelenia azylu podľa § 13 ods. 2 zákon odkazuje na Dohovor o právnom postavení utečencov z roku 1951. Tieto dôvody predstavujú tzv. vylučujúcu (exkluzívnu) klauzulu, ktorá vylučuje jednotlivcov z požívania medzinárodnej ochrany aj v prípade, ak by inak spĺňali podmienky pre udelenie azylu. Je to teda právny mechanizmus, ktorý zaisťuje, že osoby zodpovedné za závažné zločiny alebo činy v rozpore s cieľmi Organizáciou spojených národov nebudú požívať ochranu utečenca, a to ani v prípade, že by žiadateľ preukázal opodstatnené obavy z prenasledovania v krajine pôvodu z azylovo relevantných dôvodov uvedených v § 8 zákona. Základný účel Dohovoru o právnom postavení utečencov rovnako ako zákon č. 480/2002 Z.z., spočíva nepopierateľne v poskytnutí medzinárodnej ochrany osobám, ktorým domovský štát takú ochranu odoprel, alebo nemohol poskytnúť. Dohovor o právnom postavení utečencov však neslúži k ochrane osôb, u ktorých existujú vážne dôvody sa domnievať, že sa dopustili činov vymenovaných v článku 1F Dohovoru o právnom postavení utečencov. Na tieto osoby sa medzinárodná ochrana nevzťahuje, keď jednak pre ich činy musia byť potrestané a jednak štát, v ktorom takéto osoby žiadajú o azyl, musí byť chránený pred rizikom zo strany týchto osôb. V kontexte na to, rovnako slovenský zákonodarca zaviedol do vnútroštátneho práva v podobe zákona č. 480/2002 Z.z. dôvody vylúčenia z postavenia utečenca, ktoré v podstate zodpovedajú dôvodom uvedeným v článku 1F Dohovoru o právnom postavení utečencov (porovnaj § 13 ods. 2). Rovnako dôvody vylúčenia v podstate zodpovedajú tým, ktoré sú uvedené v článku 12 ods. 2 písm. c/ smernice č. 2011/95/EÚ. Možno len

doplniť, že v porovnaní s § 13 ods. 2 písm. c/ zákona č. 480/2002 Z.z. smernica č. 2011/95/EÚ v článku 12 ods. 2 písm. c/ (a rovnako tak predchádzajúca smernica 2004/83/ES o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany) presnejšie odkazuje na činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov, ako sú uvedené v preambule a článkoch 1 a 2 Charty Organizácie Spojených národov. Základné princípy a ciele Organizácie Spojených národov zahŕňajú spoločné opatrenia na predchádzanie a odstránenie ohrozenia mieru a aktov agresie, mierové riešenie sporov, rozvíjanie priateľských vzťahov medzi štátmi, rešpektovanie zásady rovnoprávnosti a práva národov na sebaurčenie, medzinárodnú spoluprácu v ekonomických, spoločenských, kultúrnych a humanitárnych záležitostiach a podporovanie zachovávanía ľudských práv pre všetkých bez rozdielu. Článok 2 Charty Organizácie Spojených národov precizuje charakter vzťahu medzi Organizáciou Spojených národov a jej členskými štátmi, predovšetkým princíp zvrchovanej rovnosti všetkých štátov, povinnosť svedomite a v dobrej viere plniť svoje medzinárodné záväzky, riešenie sporov mierovými prostriedkami, povinnosť zdržať sa hrozby silou alebo použitia sily a povinnosť Organizácie Spojených národov nezasahovať do vnútorných záležitostí štátov [Guy S. Goodwin-Gill and Jane McAdam with Emma Dunlop, *The Refugee in International Law*, Oxford University Press, 2021, štvrté vydanie, s. 220, ISBN 978-0-19-880857-2 (pbk.)]. Samotný článok 1F písm. c/ Dohovoru o právnom postavení utečencov môže byť vyvodený v prípade takého konania, ktoré ohrozuje základy medzinárodnej spoločnosti a ktoré dosahuje medzinárodné rozmery [pozri *Al-Sirri v. Secretary of State for the Home Department; DD (Afghanistan) v. Secretary of State for the Home Department*]. Môže ísť o činy ohrozujúce udržanie medzinárodného mieru, bezpečnosti a mierové vzťahy medzi národmi, ako aj závažné porušovanie ľudských práv. Ciele a zásady vymedzené v článku 1 a 2 Charty Organizácie Spojených národov zakotvujú základné princípy, ktoré sa aplikujú predovšetkým na vzájomné vzťahy medzi štátmi, preto činy, ktoré porušujú ciele a princípy Organizácie Spojených národov, môžu byť pripísané predovšetkým tým, ktorí sú v pozícii štátnej alebo štátu podobnej moci. V praxi štátov je však rozsah vylúčenia podľa tohto ustanovenia pomerne široký a nezahŕňa len štátnych predstaviteľov a nositeľov moci, ale aj prípady individuálnej zodpovednosti za činy, ktoré predstavujú závažné porušenia ľudských práv a za činy, ktoré sú jasne uznané byť v rozpore s cieľmi a princípmi Organizácie Spojených národov [Pushpanathan v. Canada (Minister of Citizenship and Immigration), 1998]. Zhrnúc, vylúčenie podľa článku 1F písm. c/ Dohovoru o právnom postavení utečencov sa môže uplatniť nielen na predstaviteľov štátnej moci a tých, ktorí nesú politickú zodpovednosť za skutky, ktoré spadajú pod ich aktivity, vykonávateľov implementácie v prípade vládných orgánov, za predpokladu, že o daných skutkoch vedeli, ale i na jednotlivcov, či už ako členov organizácie, alebo nie, ktorí sa osobne zúčastnili prenasledovania alebo porušovania základných práv iných a tých jednotlivcov, u ktorých je (dôvodné) podozrenie, že spáchali teroristický čin [Guy S. Goodwin-Gill and Jane McAdam with Emma Dunlop, *The Refugee in International Law*, Oxford University Press, 2021, štvrté vydanie, s. 221 a nasl., ISBN 978-0-19-880857-2 (pbk.)]. Záverom tejto časti možno tiež odkázať na bod 31 odôvodnenia smernice 2011/95/EÚ, podľa ktorého, činy, ktoré sú v rozpore s účelmi a zásadami Organizácie Spojených národov, sú vysvetlené v preambule a článkoch 1 a 2 Charty Organizácie Spojených národov a sú okrem iného začlenené v rezolúciách Organizácie Spojených národov týkajúcich sa opatrení na boj proti terorizmu, ktoré vyhlasujú, že „činy, metódy a praktiky terorizmu sú v rozpore s účelmi a zásadami Organizácie Spojených národov“ a že „vedomé financovanie, plánovanie a podnecovanie teroristických činov je v rozpore s účelmi a zásadami Organizácie Spojených národov.“

32. V tu prejednáwanej veci žalovaný žalobcovi neudelil azyl z dôvodu podľa § 13 ods. 2 písm. c/ zákona č. 480/2002 Z.z., teda z dôvodu, že na strane žalobcu vzhladol dôvodné podozrenie, že tento je vinný za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov. Konkrétne tieto vzhladol v tom, že

i/ po žalobcovi je vyhlásené medzinárodné pátranie v databáze Interpolu (tzv. Červený obežník) od 28. augusta 2018 na základe zatýkacieho rozkazu vydaného dňa 02. marca 2018 súdom Ismoil Simoni mesta Dušanbe v Tadžikistane na trestné stíhanie pre spáchanie trestných činov - účasť v zločineckej komunite / organizácií, pre činy vedúce k vzbudzovaniu národnostného, rasového, miestneho alebo náboženského nepriateľstva alebo rozbrojov, ponižovanie národnej dôstojnosti, propagácia výlučnosti občanov vo vzťahu k ich náboženskému, národnostnému, rasovému alebo miestnemu pôvodu, ak boli tieto činy spáchané verejne alebo pomocou prostriedkov masmédií a pre verejné vyzývanie na vykonávanie extrémistických aktivít a verejné ospravedlňovanie extrémizmu spáchané prostredníctvom médií alebo internetu; za uvedený skutok žalobcovi hrozí trest odňatia slobody 8 až 12 rokov, respektíve

2 až 5 rokov, respektíve 5 až 10 rokov.; podľa právneho poriadku Slovenskej republiky tento skutok napĺňa znaky zločinu „Niektoré formy účasti na terorizme“ s trestnou sadzbou 3 až 10 rokov,
ii/ na žalobcu bol vložený záznam v Schengenskom informačnom systéme, ktorý vložilo Francúzsko dňa 25. apríla 2022, tento záznam je aktívny, pričom žalobca má zákaz vstupu do Francúzska do 25. apríla 2062; žalobcovi mal byť odmietnutý vstup do schengenského priestoru s ohľadom na dôkazy o jeho zapojení do činov, ktoré pravdepodobne vážne narúšajú verejný poriadok, žalobca má prepojenie na radikálne islamistické hnutia; záznam bol vytvorený s upozornením, že žalobca je násilný,
iii/ na žalobcu bol vložený záznam v Schengenskom informačnom systéme vytvorený dňa 19. februára 2024 na základe rozhodnutia o administratívnom vyhostení vydaného Oddelením hraničnej kontroly Policajného zboru Košice-letisko pod číslom PPZ-HCP-PO9-3015/2024-AV,
iv/ podľa uznesenia Krajského súdu v Košiciach z 10. apríla 2022, sp. zn. 4Ntc/5/2022 žalobca uviedol, že mal profil na stránke Odnoklassniki.ru, ale používal ho na boj proti terorizmu a boj proti Islamskému štátu, našiel si texty, na základe ktorých by sa prihlásili nejakí ľudia, ktorí vykonávajú teroristickú činnosť, na základe toho, by vstúpil s nimi do kontaktu a tak bojoval proti terorizmu,
v/ podľa (neutajeného) stanoviska Slovenskej informačnej služby z 31. decembra 2024, číslo SIS-69/720-80-5/2024, podľa ktorého žalobca predstavoval riziko v oblasti národnej bezpečnosti a ďalej cit.: „ (...) spočívajúce v skutočnosti, že menovaný je dôvodne podozrivý z vykonávania aktivít na úseku terorizmu, vrátane informácií o účasti na terorizme, jeho financovaní alebo podporovaní a kybernetického terorizmu.“

Na základe týchto skutočností a zvlášť na stanovisko Slovenskej informačnej služby z 28. februára 2025 evidované pod číslom SIS-54/22-V-10-23-S 2025, ktoré žalovaný vyhodnotil vo vzájomnej súvislosti dospel k záveru, že u žalobcu jestvuje dôvodné podozrenie o jeho účasti na terorizme.

33. Správny súd primárne žalovanému vytkol, že z obsahu preskúmaného napadnutého rozhodnutia z 22. mája 2025 nebolo možné zistiť nielen samotným žalobcom tak, ako to v žalobe namietal, ale ani samotným správnym súdom, že z čoho je žalobca dôvodne podozrivý okrem viackrát opakovanej všeobecnej formulácie, že je dôvodne podozrivý z vykonávania aktivít na úseku terorizmu, vrátane informácií o účasti na terorizme, jeho financovaní alebo podporovaní a kybernetického terorizmu. To samo o sebe nenapĺňa ani minimálne štandardy nevyhnutné na to, aby bolo možné takéto konštatovanie označiť za súladné s tým, na čom je založená podstata rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít vrátane Súdneho dvora Európskej únie v otázke naplnenia požiadavky oboznámenia sa s podstatou alebo základnými dôvodmi existencie dôvodného podozrenia (z čoho je osoba podozrievaná, že sa mala dopustiť), že osoba je dôvodne podozrivá, že je vinná za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov. Zo strany žalovaného nedošlo na jednej strane k zabezpečeniu potrebného abstraktu relevantných informácií, ktoré tvoria podstatu dôvodu jeho rozhodnutia založeného na tom, že je možné dôvodne sa domnievať o existencii dôvodného podozrenia, že je dôvodne podozrivý, že je vinný za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov a na druhej strane, tak ani nemohlo dôjsť k poskytnutiu skutočného práva (nielen formálneho alebo zdanlivého), aby sa k tomu mohol žalobca skutočne vyjadriť. Na to uviedol, že pri nedostatočnom informovaní žalobcu o podstate toho, z čoho bol tento v skutočnosti dôvodne podozrivý alebo, že bol vinný za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov bolo v tomto štádiu bez právneho významu, čo je obsahom celej utajenej správy Slovenskej informačnej služby, nakoľko nedodržanie tohto, nemôže byť konvalidované tým, že by sa obhajca alebo aj súd samotný oboznámil s obsahom celej utajovanej správy Slovenskej informačnej služby.

34. Z uvedeného je teda zrejmé, že správny súd oboznámenie žalobcu s dôvodmi, tak ako ich koncipovala Slovenská informačná služba formou vyabstrahovania kvalifikácie trestnej činnosti, ktorej sa mal žalobca dopustiť (stanovisko Slovenskej informačnej služby z 31. decembra 2024, číslo SIS-69/720-80-5/2024), nepovažoval za dostatočné, nenapĺňajúce ani minimálne štandardy nevyhnutné pre naplnenie požiadavky oboznámenia sa s podstatou alebo základnými dôvodmi existencie dôvodného podozrenia, že žalobca je vinný za činy, ktoré sú v rozpore s cieľmi a zásadami Organizácie Spojených národov, ako sú uvedené v preambule a článkoch 1 a 2 Charty Organizácie Spojených národov. V tomto smere najvyšší správny súd uvádza, že to, čo možno považovať za „podstatu dôvodov“ vyplýva z okolností konkrétneho prípadu, z ktorého dôvodu potom nejestvuje ani jednotná definícia uvedeného pojmu, respektíve konkrétny návod, akým spôsobom vyabstrahovať spravodajské informácie do takej podoby, ktorá by spĺňala podmienky oboznámenia žiadateľa o azyl s podstatou dôvodov. To znamená, že vymedzenie podstaty dôvodov, ich obsah a rozsah bude závisieť od povahy jednotlivých skutkov žiadateľa o azyl v tej-ktorej prejednávanej veci.

35. Nadväzne na uvedené možno poukázať aj na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie, podľa ktorej zo zásady kontradiktórnosti, ktorá je súčasťou práv na obhajobu uvedených v už spomínanom článku 47 Charty základných práv Európskej únie, vyplýva, že účastníci konania musia mať právo oboznámiť sa so všetkými dôkazmi alebo vyjadreniami predloženými pred súdom, aby mohli jeho rozhodnutie ovplyvniť alebo sa k týmto dôkazom vyjadriť, čo si vyžaduje, aby dotknutá osoba mala možnosť oboznámiť sa so skutočnosťami uvedenými v spise, ktoré má k dispozícii súd rozhodujúci o žalobe podanej proti tomuto rozhodnutiu. Právo na obhajobu nie je absolútnym právom a právo na prístup k spisu, ktoré je nevyhnutnou súčasťou týchto práv, môže byť tiež obmedzené na základe vyváženia práva dotknutej osoby na účinný prostriedok nápravy na jednej strane a záujmov uvedených na odôvodnenie nesprístupnenia časti spisu tejto osobe na druhej strane, najmä ak sa tieto záujmy týkajú národnej bezpečnosti. V správnom, ako aj súdnom konaní sa však môže ukázať nevyhnutné, že určité informácie sa dotknutej osobe nebudú môcť sprístupniť, najmä vzhľadom na dôvody súvisiace s národnou bezpečnosťou, avšak je potrebné odmietnuť, aby sa právo na obhajobu obmedzilo na nulu, a to bez ohľadu na citlivosť dotknutej oblasti. Toto obmedzenie spočívajúce v nesprístupnení všetkých informácií tvoriacich záväzný podklad pre ďalší postup správneho orgánu však nesmie viesť k tomu, že právo dotknutej osoby na obhajobu bude zbavené akejkoľvek účinnosti a že svojho obsahu bude zbavené aj právo podať opravný prostriedok, ktoré táto osoba musí mať podľa tohto článku, najmä tým, že táto osoba alebo prípadne jej právny zástupca nebudú oboznámení ani len s podstatou dôvodov (angl. „the essence of the grounds“ / nem. „der wesentliche Inhalt“), na ktorých je založené rozhodnutie prijaté voči tejto osobe. Hoci právo Únie umožňuje členským štátom, najmä ak si to vyžaduje národná bezpečnosť, neposkytnúť dotknutej osobe priamy prístup k celému jej spisu, nemožno túto skutočnosť bez porušenia zásady efektivity, práva na riadnu správu vecí verejných a práva na účinný prostriedok nápravy vykladať v tom zmysle, že umožňuje príslušným orgánom uviesť túto osobu do situácie, v ktorej by ani ona, ani jej právny zástupca nemali možnosť, a to v prípade potreby aj v rámci osobitného konania, ktorého účelom je zachovanie národnej bezpečnosti, účinne sa oboznámiť s podstatou rozhodujúcich skutočností uvedených v tomto spise. V tejto súvislosti už Súdny dvor Európskej únie rozhodol, že v prípade, keď je sprístupnenie informácií zo spisu obmedzené z dôvodov národnej bezpečnosti, nie je dostatočne zabezpečené rešpektovanie práv dotknutej osoby na obhajobu tým, že táto osoba má možnosť získať za určitých podmienok povolenie na prístup k týmto informáciám, ktoré je sprevádzané úplným zákazom použitia takto získaných informácií na účely správneho konania alebo súdneho konania (pozri rozsudky Súdneho dvora Európskej únie zo 04. júna 2013, C-300/11 vo veci ZZ proti Secretary of State for the Home Department, z 22. septembra 2022, C-159/21 vo veci GM proti Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság, alebo pomerne aktuálny rozsudok v spojených veciach z 25. apríla 2024, C-420/22 a C-528/22 vo veci NW a PQ proti Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság). Možno tiež doplniť, že právo na obhajobu nie je dostatočne zaručené iba prístupom súdu k utajovaným skutočnostiam a nemôže nahradiť prístup k informáciám v spise dotknutou osobou, ak sa nemôže oboznámiť ani s podstatou dôvodov, na ktorých sa rozhodnutie zakladá (rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 22. septembra 2022, C-159/21 vo veci GM proti Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság). Aj podľa rozsudku Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Muhammad a Muhammad proti Rumunsku č. sťažnosti 80982/12 z 15. októbra 2020, ako aj judikatúry SD EÚ (ZZ, C-300/11), cudzincovi sa musí oznámiť podstata obvinení, nie všetky dôvody. V obdobnom duchu je nastavená aj rozhodovacia činnosť Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý napríklad v rozsudku Muhammad a Muhammad proti Rumunsku č. sťažnosti 80982/12 z 15. októbra 2020 uviedol, že cudzincovi sa musí oznámiť podstata obvinení, nie všetky dôvody.

36. Rovnako je potrebné zdôrazniť, že informácie, na základe ktorých Slovenská informačná služba vykonáva bezpečnostnú úvahu o existencii bezpečnostných rizík a ktoré zakladajú bezpečnostnú nespoľahlivosť dotknutej osoby, sú získané vlastnou spravodajskou činnosťou Slovenskej informačnej služby alebo v rámci medzinárodnej spravodajskej spolupráce. V mnohých prípadoch sa tieto informácie získavajú aj utajovanými spôsobmi a prostriedkami, v dôsledku čoho predstavujú získané informácie, ako aj samotný spôsob ich získania, utajovanú skutočnosť, na manipuláciu s ktorou sa vzťahujú osobitné právne režimy ustanovené vnútroštátnym právom. Vzhľadom na uvedené sú vyjadrenia Slovenskej informačnej služby k bezpečnostnej spoľahlivosti dotknutej osoby utajovanou skutočnosťou označenou príslušným stupňom utajenia. Sprístupnením utajovaných skutočností nepovolanej osobe by mohlo dôjsť k zmareniu aktivít vykonávaných v súvislosti s dotknutou osobou a zároveň aj k odhaleniu používaných foriem, metód a prostriedkov vyšetrovania. Za tohto stavu potom nemusí vždy (a niekedy ani nemôže) do úvahy prichádzať úplné a presné oboznámenie účastníka konania s týmito podkladmi, čo možno

rozumne odôvodniť ochranou záujmov týkajúcich sa národnej bezpečnosti, zvlášť, ak by sprístupnenie takýchto informácií mohlo priamo a osobitne ohroziť národnú bezpečnosť štátu, prípadne v tomto spojení národnú bezpečnosť iného (členského) štátu, alebo mohlo ohroziť život, zdravie alebo slobodu osôb, alebo odhaliť konkrétne vyšetrovacie metódy, ktoré používajú orgány poverené špecializovanými úlohami v oblasti národnej bezpečnosti, a tým vážne narušiť plnenie budúcich úloh týchto orgánov, prípadne im k plneniu týchto úloh zabrániť. Z uvedeného potom vyplýva požiadavka, aby príslušné orgány v kontexte na ochranu utajovaných skutočností zvolili také postupy a realizovali také úkony, ktorých preskúmateľnosť je obmedzená tak, aby sa zákonom sledovaný cieľ mohol dosiahnuť bez ohrozenia bezpečnostných záujmov štátu a nevznikali s tým spojené ujmy (zásada minimalizácie informácií, zásada dôvernosti informácií).

37. V predmetnej veci zásadný podklad pre vydanie rozhodnutia o neudelení azylu (a tiež neposkytnutí doplnkovej ochrany) predstavovalo stanovisko Slovenskej informačnej služby z 28. februára 2025 evidované pod číslom SIS-54/22-V-10-23-S 2025, ktoré si správny orgán vyžiadal postupujúc pritom podľa § 19a ods. 10 zákona č. 480/2002 Z.z. a ktoré obsahovalo informácie, na ktoré sa vzťahoval režim zákona č. 215/2004 Z.z.; konkrétne išlo o informácie so stupňom utajenia „Vyhradené“, ktoré z tohto dôvodu neboli súčasťou administratívneho spisu a nebolo ich možné zverejniť. Z obsahu spisu, ako aj napadnutého rozhodnutia žalovaného je zrejmé, že žalovaný vychádzal aj z (neutajeného) stanoviska Slovenskej informačnej služby z 31. decembra 2024, číslo SIS-69/720-80-5/2024, o ktorom bol žalobca upovedomený (zápisnica z dopĺňujúceho pohovoru z 27. februára 2025) a podľa ktorého žalobca predstavoval riziko v oblasti národnej bezpečnosti a ďalej cit.: „ (...) spočívajúce v skutočnosti, že menovaný je dôvodne podozrivý z vykonávania aktivít na úseku terorizmu, vrátane informácií o účasti na terorizme, jeho financovaní alebo podporovaní a kybernetického terorizmu.“ Z uvedeného stanoviska je potom zrejmé, z akej trestnej činnosti bol žalobca (dôvodne) podozrivý a takto vyabstrahované informácie možno považovať za relevantnú podstatu dôvodov. Akékoľvek iné informácie súvisiace s konkretizáciou miesta, času a spôsobu konania žalobcu by mohlo viesť k vyzradeniu informácií, u ktorých je žiadúce, aby zostali utajené. V takýchto typoch konania nemožno požadovať, aby sa správny orgán púšťal do detailnej polemiky so žalobcom, ak má k dispozícii utajované poznatky, ktoré nemôžu byť zverejnené. V tomto smere možno podporne poukázať na rozsudok najvyššieho správneho súdu z 26. septembra 2025, sp. zn. 2Sak/5/2025, podľa obsahu ktorého bol tam menovaný žiadateľ oboznámený s podstatou dôvodov výlučne v rozsahu, že Slovenská informačná služba disponuje informáciami, podľa ktorých menovaný, predstavuje bezpečnostné riziko spočívajúce v skutočnosti, že menovaný je dôvodne podozrivý z vykonávania aktivít na úseku nelegálnej migrácie, pričom najvyšší správny súd konštatoval, že správny orgán povinnosť oznámenia podstaty dôvodov splnil tým, že oznámil dôvod podozrenia (aktivity v oblasti nelegálnej migrácie) s tým, že požiadavka, aby sa vyjadroval k detailom obhajoby, by mohla viesť k vyzradeniu informácií, ktoré majú zostať utajené. Žalobca poznal podstatu dôvodov a mal možnosť reagovať, správny orgán nemusel zachádzať do detailov, ktoré by ohrozili bezpečnosť štátu. Ide teda v zásade o obdobnú situáciu, len o iný trestný čin, pričom v tu prejednávanej veci žalobca bol aj nad rámec toho, čo vyplývalo z príslušného stanoviska Slovenskej informačnej služby z 31. decembra 2024 bližšie s odkazom na uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 10. apríla 2022, sp. zn. 4Ntc/5/2022 upovedomený o tom, že sám na výsluchu z 10. apríla 2022 uviedol, že mal profil na stránke Odnoklassniki.ru, ale používal ho na boj proti terorizmu a boj proti Islamskému štátu, našiel si texty, na základe ktorých by sa prihlásili nejakí ľudia, ktorí vykonávajú teroristickú činnosť, na základe toho, by vstúpil s nimi do kontaktu a tak bojoval proti terorizmu. Aj tento fakt podľa názoru najvyššieho správneho súdu napĺňa požiadavku účinného oboznámenia žalobcu s podstatou rozhodujúcich skutočností uvedených v spise. Možno len doplniť, že predmetné uznesenie nebolo zrušené, ako tvrdí žalobca, ale ním podaná sťažnosť bola uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 17. mája 2022, sp. zn. 5 Tos 12/2022 zamietnutá. Následne ústavnú sťažnosť Ústavný súd Slovenskej republiky uznesením z 26. októbra 2022, sp. zn. II. ÚS 465/2022 odmietol.

B/ K neudeleniu doplnkovej ochrany

38. Vzhľadom na to, že vo vzťahu k žalobcom napadnutému výroku vo veci neposkytnutia doplnkovej ochrany správny súd vzhliadol rovnaké aspekty ako v prípade neposkytnutia azylu, najvyšší správny súd odkazuje bez ďalšieho na predchádzajúce časti odôvodnenia tohto rozsudku vecne zaoberajúce sa vymedzením podstaty dôvodov vo vzťahu k azylu.

39. Len pre úplnosť najvyšší správny súd dodáva, že hoci by sa aj preukázalo, že dôvody pre neudelenie azylu (a tiež neposkytnutie doplnkovej ochrany) spočívajúce v žalovaným tvrdených skutočnostiach uvedených v bode 32 písm. i/, ii/ a iii/ tohto rozsudku, vychádzali z nedostatočne podložených a overených faktov (zatýkací rozkaz z 02. marca 2018), respektíve ich platnosť uplynula (francúzsky záznam), prípadne došlo k zrušeniu podkladu, na základe ktorého bol urobený záznam (slovenský záznam), zrušenie rozhodnutia žalovaného by pre výsledok konania v nasledujúcom konaní neprinieslo žiadnu zmenu a žalovaný by rozhodol rovnako, keď žalovaný primárne vychádzal zo stanoviska Slovenskej informačnej služby z 28. februára 2025 evidovaného pod číslom SIS-54/22-V-10-23-S 2025, a toto nebolo žiadnym spôsobom zo strany správneho súdu podrobené prieskumu.

40. S poukazom na § 462 ods. 1 SSP najvyšší správny súd preskúmaný rozsudok správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Úlohou správneho súdu v ďalšom konaní bude v zmysle vyššie uvedených právnych názorov najvyššieho správneho súdu (§ 469 SSP) vec opätovne prejednať, následne rozhodnúť a zároveň svoje rozhodnutie náležite a presvedčivo odôvodniť. Za týmto účelom si zároveň vyžiada stanovisko Slovenskej informačnej služby z 28. februára 2025 evidované pod číslom SIS-54/22-V-10-23-S 2025 a riadne sa s ním oboznámi.

41. V novom rozhodnutí vo veci rozhodne správny súd aj o nároku na náhradu trov kasačného konania (§ 467 ods. 3 SSP).

42. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.